

ԲԱՆԱՀՅՈՒՍԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՄՆԵՐ

Գրականագետ Հրանտ Աղամյանի «Կող կարկանդակի պատիժը» ժողովրդական բանահյուսական նյութի չափածոյի վերածված տարբերակ է, ուր պահպանված են Վայրի՝ Վերմաշեն գյուղի խոս-վածքի բնորոշ գծերը (Խոյի բարբառ), ինչպես և բափառիկ սյուժե ունեցող երգիծական առակի բովանդակությունը:

ԿՈՂ ԿԱՐԿԱՆԴԱԿԻ ՊԱՏԻԺԸ

Մութը կէտնեն հալ չէր ընցի,
Վ օր տաշտ խասավ առջարցին:
Խացի կապոցը ծառէն կախեց,
Ընչուր կեսօր առվուր քաղեց:

Լվանավ, վ օր նստի խացի,
Տըսավ՝ թահ շօրն ի մնացի:
Էտյան էնյան շատ փտռուեց,
Մեկ' էլ կարկան՝ վերէն ծռուեց,

Կոկորալվ թռավ կ'նաց՝
Դնդուգէն² կախ՝ մէ կտոր խաց...
Առողջարցին մարադ մտավ,
Կյող կարկան պօնը գիղավ:

Կրայ չկար, հազը ճրեց,
Ծվերն էփեց, տեղը տրեց:
... Ամառն առթեն կէս էր էլի,
Ծվերէն ծէն չէր լսվելի:

Չորս եզրերը ջուջայի պար,
Խոկ ուր տակը՝ չորս տեղին քար:
Պօնը՝ ասես տիսուր պանդ էր;...
Չիհն էլ մեռնող մէ խիվանեղ էր:

Մառթու նման մխկտասէր,
Բայս մը դառդը վի՞րն ասէր:
Էտ հալի մէշն՝ անտեր, անծէն,
Առողջարցին կանչել ցածէն.

-Հը՝, ի՞շբար⁴ ես, խանըմ խառկա՛ն,
Էլ չես բռնելի ծառեծառ:
Էտ ի՞նչ էրկէն բուխս ես նըստի,
Չըի՞ նօր գօրծ ես դրստի:

Վ օր Աստված պինդ ծեռով պախի՝
Քանի՞ ջուջա ես բրախի:
- Ջուջը՝, չէ մէ դավայի՛ թալը,
Արած կճեճն ըշկա հալը,

Տօ, բէյնէրոշ⁶, տարտայ՝ թռչուն,
Բը էտ ըսկի ըլած պանի՞,
Վակ ի՞ տըսի՝ առողջարցու
Խաց ուտողը թալը խանի...

1. Կարկան - ազոավ
2. դնդուգ - կտուց, կետ կտուց
3. պօնը - բույն
4. իշբար - ինչպես
5. վակ - ով
6. բէյնէրոշ - բերանբաց
7. տարտայ - դատարկ, անխելք
8. դավա - ուղտ

Գրի է առաել և չափածոյի է վերածել Հրանտ Աղամյանը